

Kraków

Kraków – warto wiedzieć

Stan naszych oczu

Prof. Bożena Romanowska-Dixon jest profesorem okulistyki, kierownikiem Katedry Okulistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum oraz kierownikiem Oddziału Klinicznego Okulistyki i Onkologii Okulistycznej Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie.

Początki

Na pytanie, dlaczego wybrała okulistykę jako przedmiot swoich zainteresowań zawodowych, profesor Romanowska-Dixon odpowiada: – O okulistyce zaczęłam myśleć już na trzecim roku studiów. Często odwiedzałam księgarnię medyczną przy ul. Mikołajskiej i przeglądałam różne podręczniki. Szczególną uwagę zwróciłam na podręcznik *Okulistyka* pod redakcją prof. Orłowskiego i spędziłam sporo czasu, czytając i przeglądając dokumentację fotograficzną. Kilka dni później kupiłam obydwa tomy. Niestety, nie było łatwo dostać się na specjalizację do krakowskiej kliniki. Zaczęłam więc od pediatrycznego koła naukowego przy Instytucie Pediatrii w Prokocimiu i pierwsza publikacja, której byłam współautorem, dotyczyła białaczki limfoblastycznej u dzieci. Już po zakończeniu studiów, podczas stażu, dowiedziałam się o możliwości zatrudnienia w Klinice Okulistyki w Krakowie. Złożyłam podanie i udało się; i tak się zaczęła moja przygoda z okulistyką.

Sukcesy

Po doktoracie i habilitacji dopełniała swoją wiedzę i wzbogacała umiejętności w kilkunastu zagranicznych ośrodkach naukowych. Teraz kieruje kliniką, która jest czołowym ośrodkiem onkologii okulistycznej w Polsce. Wprowadzono nowe metody leczenia guzów wewnątrzgałkowych; przekleralne resekcje guzów w znieczuleniu ogólnym i hipotensji, terapię fotodynamiczną naczynek naczyńki i inne. Od kilku lat stosuje się przezręczniczną termoterapię w leczeniu nowotworów wewnątrzgałkowych. We współpracy z Instytutem Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie w Krakowie chorzy z przerzutowymi guzami wewnątrzgałkowymi są leczeni teleradioterapią. Klinika zajmuje się również leczeniem nowotworów narządu wzroku występujących u dzieci, w szczególności diagnostyką i leczeniem siatkówczaka. W zakresie onkologii okulistycznej klinika współpracuje z ośrodkiem onkologicznym prowadzonym przez doktorów Jerry'ego i Carol Shields'ów w Filadelfii, z Uniwersytetem w Lejdzie w Holandii (prof. Martine Jäger) oraz z Liverpool Ocular Oncology Centre działającym w ramach Royal Liverpool University Hospital.

W wyniku współpracy z Instytutem Fizyki Jądrowej Polskiej Akademii Nauk w styczniu 2011 r. otwarto pierwszą w Polsce Pracownię Radioterapii Protonowej Oddziału Klinicznego Okulistyki i Onkologii Okulistycznej Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie, w której są leczeni chorzy z czerniakiem wewnątrzgałkowym. Jest to wydarzenie bezprecedensowe w skali kraju.

Klinika posiada dwie sale operacyjne oraz salę zabiegową, gdzie wykonywane są wysokospecjalistyczne zabiegi chirurgiczne:

chirurgia nowotworów wewnątrzgałkowych w hipotensji, brachyterapia guzów wewnątrzgałkowych pierwotnych i przerzutowych, przygotowanie do radioterapii protonowej, chirurgia guzów powiek wraz z operacjami rekonstrukcyjnymi w zakresie twarzy, chirurgia witreoretinalna, operacje odwarstwionej siatkówki, chirurgia zaćmy, operacje przeciwjaskrowe. Przy klinice działają specjalistyczne przychodnie przykliniczne. Korzystają z nich pacjenci z Małopolski i sąsiednich województw, zaś w zakresie onkologii okulistycznej pacjenci z całej Polski, a nawet z zagranicy. Praca naukowo-badawcza Kliniki obejmuje takie tematy, jak: nowotwory narządu wzroku, schorzenia siatkówki i ciała szklanego, jaskra, zapalenia błony naczyniowej gałki ocznej oraz choroba zezowa.

Fot. Piotr Bujak

Prof. Bożena Romanowska-Dixon

Rady

Poproszona o przekazanie naszym Czytelnikom informacji, o czym winni pamiętać, mając na względzie dobro swoich oczu, prof. Romanowska-Dixon tłumaczy, iż oczy nie funkcjonują w oderwaniu od reszty ciała. – Możemy powiedzieć, że są wypustką mózgu. Obraz powstaje w korze mózgowej, do której docierają bodźce wzrokowe z oczu. Widzi nasz mózg, a oko dostarcza tylko informacji. Choroby systemowe, dotyczące innych narządów, w tym choroby układu krążenia, metaboliczne i endokrynologiczne (np. cukrzyca), onkologiczne, pasożytnicze, zakaźne i wiele innych powodują zmiany w narządzie wzroku i pogorszenie funkcji oczu. Procesy starzenia się wpływają istotnie na widzenie i nie wszystkie możemy skutecznie wyleczyć, np. zaćma może być usunięta chirurgicznie, ale zwyrodnienie płamki związane z wiekiem zwykle postępuje, a leczenie jedynie spowalnia ten proces. Ważne jest również właściwe odżywianie i dostarczanie potrzebnych witamin i mikroelementów. Oczywiście są również schorzenia uwarunkowane genetycznie. Poza tym powinniśmy unikać urazów oka, ponieważ mogą powodować nieodwracalne uszkodzenia i trwałe zaburzenie funkcji. Okazuje się więc, że przede wszystkim o naszej ogólnej kondycji zależy stan naszych oczu.

MARIAN NOWY

*

Kawiarnia Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności zaprasza na kolejne spotkanie. Profesor Bożena Romanowska-Dixon przedstawi wykład pod tytułem „Zdrowe oczy. Problemy okulistyki w XXI wieku”. Spotkanie odbędzie się w poniedziałek, 11 marca br. o godz. 18.15 w Dużej Auli PAU przy ul. Sławkowskiej 17, I p., w Krakowie.